111. 1842.

LISSINGSCHE COURANT.

Vrijdag 16 September.

uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het ement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Men abonneert bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDEN.

VENHAGE, den 5. September. Z. M. heeft den stus jl. een belangrijk besluit genomen. Daarbij hoofden der ministeriële departementen belast, elk over hun departement betreft, ten spoedigste te onen de pensioenen en daaraan verbondene toelagen, rs van de wachtgelden, en om Z. M. zoodra moene voordragt aan te bieden omtrent de verminde- intrekking van die pensioenen en toelagen, wel- verband met eenige vastgestelde regelen, daarvoor zijn. Men vindt in dit besluit bepaald, dat, met ing tot de hoofden van departementen van algestuur, de pensioenen niet zullen behooren ver- te worden, beneden de ƒ 6000, voor zoo verre isters, niet beneden de ƒ 5000, voor zoo verre de urs-Generaal aangaat. Nopens de wachtgelden is : 1°. dat zij, voor zoo verre dezelve ⅔ gedeelten stgenotene belooning te boven gaan, tot dat bellen worden gereduceerd; 2°. dat zij niet langer durende de jaren 1842 en 1843 zullen worden ge- 3°. dat alle de genieters van wachtgelden, welke den voorschreven termijn niet zijn of niet hebben worden in dienst gesteld, zullen worden gepen- naar gelang van hunnen diensttijd, met inbegrip gedurende welke zij wachtgeld genoten hebben; dat laatstvorige bepaling ook toepasselijk zal zijn , die minder dan tien jaren dienst telden; zoo- deze pensioen zullen erlangen in evenredigheid tijdvak van dienst- en van wachtgeld-genot zaomen, ofschoon die beide tijdvakken, vereenigd, an tien jaren mogten uitmaken. — Het is te be-, dat ook de koloniale pensioenen, die bui- hoog en overdreven moeten zijn opgevoerd, geene herziening worden onderworpen.

De Maatschappij: *tot Bevordering der Bouwkunst*, oor dit jaar uitgeschreven de volgende prijsvragen, en schouwburg, voor eene groote stad des Rijks, zoowel tot vertooning van treur- en blijspelen, zangspelen en balletten; 2°. eene boere-hofstede, daartoe vereischte gebouwen, eigenaardig zamen- en 3°. de voorgevel van een koffijhuis, gelegen stadsplein.

Het is te vreezen dat Scheveningen weder eene ramp getroffen heeft, eene ramp die weder onderne huisgezinnen in diepen rouw zal dompelen! is zeker dat een der pinken in den storm van dag op Vrijdag nacht vergaan is, althans een der n van het vaartuig is op het Egmondsche strand , en met een pink van den Reeder *Bal* is de aangebragt, dat men met dezelve op een wrak n heeft. Zoo het ongeluk plaats heeft gehad, dan bij zeven menschen omgekomen; die, op twee huisgezinnen belast zijn en 18 kinderen nalaten, het oudste nog geen 8 jaren bereikt heeft; terwijl der verongelukte visschers slechts 31 jaren telt. erslagenheid is groot. — Het vaartuig dat genaamd *onge Pieter*, behoorde aan den reeder *M. Var-* en werd gestuurd door *S. Knoester*.

RECHT, den 11. September. Men verneemt, dat *Nathan Levy*, die een octrooi op de verbetering n schrijfpennen bekomen en hier ter stede eene n dat artikel heeft opgerigt, thans eene negotiatie 00, verdeeld in 200 aandeelen, heeft geopend, om fabrijk daardoor uit te breiden. Deze fabrijk, wel- k de eigenaar in zijn prospectus zegt, de eenige alleen in de Nederlanden, maar op geheel het d van Europa, verschaft thans reeds brood aan ers, alle Nederlanders. De eigenaar, na in het andel gedreven en langen tijd in Engeland doorte hebben om zich het geheim der kunstbereiding aken, vervaardigt thans pennen, welke volkomen kunnen, zoo met de uit Engeland aan ons vordend, als met die, welke Franschen en Duitaar met hunnen naam doen stempelen en vers hun fabrikaat over het vaste land verspreiden. eene uitbreiding zulk eene fabrijk vatbaar is beoordeelen, wanneer men weet, dat eenige eden reeds in Engeland jaarlijks twee honderd dier pennen gefabriceerd werden, welk getal thans dubbeld is; moetende men tegenwoordig twee, en vooruit zijne bestellingen doen, alvorens dedaan te krijgen. Men verneemt dat Z. M. de Koning alf aandeelen in de negotiatie van den Heer *Levy* genomen, gelijk zulks evenzeer gedaan is door maatschappij, den Heer Gouverneur van Zuid- vele andere aanzienlijken.

RDAM, den 12. September. Vrijdag avond om- lf tien ure, ontstond brand aan den Bergweg, eldeloozepad, buiten deze stad, in het karnhuis eerij, genaamd *Bootswoning*, waardoor beide in ijn gelegd. De bewoners hebben daardoor bijna eelen inboedel verloren.

UTRECHT, den 13. September. Van den Helder schrijft men van den 11. Sept.: »Z. M. fregat Palembang, kapt. luit. ter zee *Coops*, die het bevel over dien bodem den 15. dezer zal aanvaarden, zal in de maand October naar Batavia vertrekken. Met dien bodem zullen naar Java overgebragt worden de navolgende adjunct-schrijvers de heeren *Polkyn*, *Wolterbeek*, *Spanjaard* en *Baak*, en de scheepsklerken *van der Hart*, *Schaaltje*, *van der Meer*, *Kuffelen* en *van der Heyde*. Deze heeren zullen overgeplaatst worden op Z. M. schepen in Oost-Indiën. — Tot kommandant van Z. M. brik Echo is benoemd de kapt. luitt. ter zee *Freudenberg*."

APELDOORN, den 10. September. In den namiddag van Donderdag ll., is er brand ontstaan, in de papierfabrijk van *Pannekoek*, te Koldenhoven, onder Eerbeek, welke voor weinige jaren geheel vernieuwd was. Dien ten gevolge zijn de fabriek, met het belendende woonhuis, alsmede de bouwschuur, met het zaad en drie varkens, binnen den tijd van 2 uren door de vlammen vernield; terwijl slechts de hang- of droogschuur, die boven den wind stond, is gespaard geworden. De oorzaak van den brand is niet bekend, doch naar men verneemt was alles tegen brandschade verzekert.

GOES, den 12. September. Hetgeen alhier te vreezen was bij de langdurige hitte van dezen zomer en het daardoor veroorzaakte gebrek aan goed drinkwater, openbaart zich thans. Er zijn zeer veel zieken. Men hoopt, dat het natte weder, dat hier voor de gezondheid steeds goed is, gunstigen invloed maken mag.

VLISSINGEN, den 15. September. Eergisteren vierden de leden der Vrijmetselaars-Loge l'Astre de l'Orient alhier, derzelver 50 jarig bestaan.

— Het op de kust van Castinos in eenen hevigen storm verongelukte schip van Bayonne naar Montevideo bestemd, is de Fransche Bark Leopoldine Rose; 200 passagiers zijn daarbij verdronken.

— Den 8. September is te Luxemburg bij het genootschap van scherpschutters naar den prijs geschoten, om eene fraaije buks door Z. K. H. den Prins *van Oranje* daartoe geschonken. De schijf die tot wit diende, stond op eenen afstand van 240 Ned. ellen en had slechts eene middellijn van twee derden eener el. De Heer *Valentyn Whal* heeft het middenpunt der schijf getroffen, en onder het juichend geroep van *leve de Prins van Oranje!* is de prijs hem uitgereikt.

— De Amsterdamsche Courant geeft in haar No. van den 13. dezer de volgende beschrijving van de hernieuwde zaal in Frascati.

Men treedt de nieuw gebouwde Zaal binnen, en het oog valt onmiddellijk op een' in het midden derzelve geplaatsten, buitengewoon fraaijen hoogen en breeden laurierboom, waaronder, door den bak, waarin dezelve geplaatst is, in eene nette, tafel te veranderen, een twaalftal personen zitting kunnen nemen. Men zoekt onwillekeurig nog uit gewoonte het voormalig orchest, doch daar bevindt zich thans een smaakvolle, op consoles geplaatste bloemtafel, die met een aantal boomen, planten, gewassen en bloemen prijkt. En nu wendt en keert en draait men zich, en wandelt overal, waar men zich in de Zaal bevindt, onder en naast eene lommerrijke, hooge door sparreboomen aangebragte groote laan, die door de wederkaatsing der spiegels en het helder gaz-licht zich als het ware het in een uitgestrekt bosch verliest en de Zaal in eene wandeldreef herschept. Aan het uiteinde der Zaal wordt elk kenner en liefhebber verrast door eene buitengewone, op consoles rustende, smaakvolle groote bloem- en planten tafel: daar vindt men het zeldzaamste, het meest aanlokkelijkste en schoonste wat platenrijk binnen- en buitenslands oplevert, en waarmede zich elk deskundige uren lang kan verlustigen en het oog naauwelijks kan doen verzadigen. Trotsch verheffen zich daaruit de vier fraaije, met beeldwerk versierde, op voetstukken rustende vazen, met uitheemsche, zeldzame planten onder de menigte groote en kleine boomen en gewassen, terwijl het geheel een' volmaakten plantentuin en sierlijk natuur-tafereel oplevert. Doch boven alle beschrijving is de inrigting van het tegenovergestelde gedeelte der Zaal, namelijk het nieuwe orchest. Hetzelve is geheel door boomen, planten, bloemen, heester-gewassen, pyramidaals gewijs bedekt, op- en aangevuld. Aan beide uiteinde van dit boschaadje prijken, op twee fraaije pedestals, twee spynxen, die een bijzonder schoon effekt opleveren. Uit het midden van dit park verrijst een uit nagebootst steen gebouwde tempel, door klimop en andere planten begroeid, en een waterval werpt in volle kracht en natuurlijken luister het water in twee breede kommen, die in eene gestadige werking, beweging en gedruisch blijven, en waarvan de onderste met waterplanten, goud en zilvervisschen is opgevuld; alles bootst hier de natuur na, en onwillekeurig verplaatst men zich in gedachte op eene ruime buitenplaats of lusttuin. De aandacht, die deze waterval tot zich trok, was indedaad opmerkenswaardig; de toeschouwers konden zich bijna niet overtuigen, dat dezelve werkelijk zuiver water opwierp, en menig een ondervond, door te ver gedreven nieuwsgierigheid of onderzoekingszucht te natte zekerheid, dat het noch uit eenen mechanieken, noch kunstmatigen, maar wel uit een' eenvondigen breeden waterstroom bestond.

Het midden der Zaal, gevuld met tafels en stoelen, zoodanig geplaatst, dat een ieder door een ander tafereel, eene andere partij of ander gezigtspunt wordt getroffen, levert in haar geheel een panorama op, hetwelk door geen schilder met mogelijkheid kan worden nagebootst; het gestadig in- en uitgaan van komende en gaanden, de woeling der wandelaars, het ruisschen van den waterval, de harmonische toonen van het welbezet orkest, de verschillende groeperingen van gezelschappen, en het effect van het daarop terugkaatsende gazlicht; ziedaar eene voorstelling, die onovertreffelijk is, en bijna elke minuut als eene kaleidoscoop van gedaante verwisselt.

GEMENGDE BERIGTEN.

Gauther de la Genandiere staat voor het hof van assises te regt als medepligtig aan het maken van valsche brieven welke aan Lodewijk Philips zijn toegeschreven. — Tusschen de inwoners van Benicarlo en Vinaroz (Spanje) zijn bloedige onlusten uitgebarsten. — Leopold heeft te Aken een langdurig gesprek gehad met den Koning van Pruissen. — Te Manchester weigeren de meeste wevers aan het werk te gaan. — Voor de opvoeding van den Graaf van Parijs zal een millioen fr. worden toegestaan. — Ziet het licht: Triumf, bij het weder verschijnen der Amsterdamsche Kermis, in 1842, met eene Inleiding tot verdediging der instandhouding dezer aloude instelling. — M. Vrijling, eigenaresse van eene poffertjes-kraam, heeft ten vorigen jare met genoegen ontwaard, «dat wat den echten Nederlander in gulheid en trouw bezielden, toen voor 64 jaren, hare lieve moeder zich in dezen werkkring begaf, (gelijk deze haar dikwijls verhaalde), nog niet geweken was." — Te Doesburgh te koop: een prachtig, zeldzaam zoo voorkomend kunst-kabinet, bestaande in mechanische, optische en physische instrumenten. — De schilders Pieneman en Kruseman hebben afbeeldsels van den Koning, ten voeten uit, vervaardigt, die sprekend moeten gelijken; het eene is voor den Koning zelven, het andere voor het Raadhuis der stad Amsterdam bestemd. — Een zinrijk uithangbord is door een koopman in Mackintosh te Londen uitgevonden. Om van de waterdigtheid zijner stof op eene zegevierende wijze te doen blijken, heeft hij den rug van een mackintoshjas derwijze op een raam gespannen, dat daardoor een holte wordt gevormd; deze holte is gevuld met water en een dozijn goudvisschen zwemmen en spartelen daarin. Meer kan men, met opzigt tot waterdigtheid, niet verlangen, dan dat men van zijne jas een vischvijver kan maken! — De heer Thiers is zoo vlug, dat hij in een halven dag al de dijken van Holland bestudeerd heeft. — Te Quebec zijn in dit jaar 39,127 landverhuizers aangekomen. — Te Amsterdam wordt uitgegeven eene secure remedie om mannen aan het tehuis blijven te gewennen; aldaar wordt ter overneming aangeboden eene lijst scheerklanten, die een burger bestaan oplevert. — Het nieuw gebouwde Gasthuis te Rotterdam, het twaalfde wereld-wonder leunt wat sterk op de palen. Zal het weder geheel afgebroken worden, of zal er alleen een verdiepingje worden afgenomen en wel van achteren, dat kan men toch van buiten niet zien. Nieuw Kampen!!!

MENGELINGEN.

Boerne's oordeel over Goethe's waarde als schrijver voor de belangen der menschheid.

Wanneer een menschenleven voorbij is, hetwelk niet in het duistere alledaagsche verborgen bleef, komt de nakomelingschap en onderzoekt en ontleedt en oordeelt het.

Plaatsen de beoordeelaars zich op het ware standpunt, dan nemen zij als maatstaf aan het goede, het nuttige, het heilrijke, hetwelk in zulk een leven hetzij voor de individu's, voor een land of volk, of voor de menschheid in 't algemeen verrigt werd, ten einde daar naar de waarde van zulk een leven af te meten. Het oordeel zal dan te gunstiger zijn, naarmate de gevolgen van zulk een aanwezen eenen langeren keten van weldaden voor de geslachten die zijn en komen zullen, uitmaken; naar gelang het ontvangene talent daaraan, en daaraan voor alles, met volstandiger ijver en meer onafgebrokene inspanning werd dienstbaar gemaakt.

Ook Nederland heeft thans eenige schitterende vernuften, eenige uitblinkende geleerden, schrijvers en dichters. Zou men echter op goeden grond mogen aannemen, dat deze allen of de meesten hunner zich bij hunnen arbeid steeds die ernstige, die gewigtige vraag voor den geest stellen: »in welke mate zal de »arbeid, dien ik onderneem, de poging welke ik »besta, eenigen dadelijken regtstreekschen invloed »kunnen uitoefenen op het geluk van anderen, van »het volk, waaronder ik leef, op den voorspoed van »het land mijner geboorte, op het welzijn der mensch»heid in 't algemeen?"

Nogtans deed men zich telkens deze vraag; (en zij behoorde steeds in de eerste plaats gedaan te worden door die allen, welke de Voorzienigheid als vuurbakens en lichten op de hoogte des menschelijken bestaans geplaatst heeft, om de in duisternis, onkunde en ellende omdolende en als verstrikte menigte te wenken, op te roepen en voor te lichten, gelijk eens de vuren op de Zwitsersche heuvelen en bergen in eenen donkeren nacht een verdrukt en vertreden volk op den weg der vrijheid, der onafhankelijkheid, des roems en der welvaart voorlichtten!) deed men zich telkens deze vraag, zeggen wij, hoe geheel anders zou menige arbeid er uit zien, welk eene gansch andere strekking zou zich in menige poging doen opmerken, welke gansch andere en meer gewigtige uitkomsten zou men met grond van menige inspanning des vernufts en des talents, ook onder ons, mogen verwachten!

Het was deze gedachte, welke ons aanleiding gaf, hier onzen lezers eene vertaling mede te deelen des oordeels van den geestrijken BOERNE over de waarde van GOETHE's arbeid, in betrekking tot het geluk van anderen, tot het welzijn der menschheid. Wij troffen het aan in het *achtste deel der gezamenlyke werken van dezen schryver*, te *Hamburg by* HOFFMAN en CAMPE in 1832 uitgegeven, en het gedeelte, waarin dit oordeel voorkomt en waarin welligt deze en gene zijn beeld zal kunnen wedervinden, zoo hem geene schillen voor de oogen zitten, luidt als volgt:

Doch in het laatste deel der verzameling van brieven is het geschied, dat GOETHE eenmaal, eene éénige maal in zijn lange leven, zich tot de schoone broederliefde keerde, doordien hij zich vergat, doordien hij verdoolde en den ouden betreden weg der eigenbaat verliet.

In de opdragt van zijn boek aan den edelen Koning van Beijeren, waarin hij dezen Vorst, voor de van hem ontvangene gunstbewijzen dankt, is hij SCHILLER, den gestorvenen vriend, indachtig, en betreurt het, dat ook niet deze, terwijl hij nog leefde, zich over zulk eene vorstelijke hulde verblijden konde; ja hem roert de gedachte, dat SCHILLER welligt nog leefde, ware hem zulk eene gunst te beurt gevallen. GOETHE zegt: »De gedachte, hoeveel ook *hy* aan geluk »en levensgenot verloren heeft, deed zich eerst »regt levendig aan mij voor, sedert ik mij over »Uwer Majesteits hooge gunst, genade, deelneming, »toenadering, onderscheiding en milddadigheid, waar»door ik nieuwe bemoediging over mijne hooge jaren »verspreid zag, te verblijden had"

»Daarbij werd ik tot de gedachte en de voorstelling »geleid, dat ook dat alles naar Uwer Majesteits uit»gedrukte gezindheden aan den vriend in ruime mate »ware te beurt gevallen; te wenschelijker naardien »hij dat geluk in bloeijenden, krachtigen leeftijd »had kunnen genieten. Door die hooge gunst ware »zijn aanwezen verhelderd, huisselijke zorgen afge»wend, zijn levenskring uitgebreid en deze ook wel »in eene gunstiger, betere luchtstreek verplaatst ge»worden. Zijne werken waren daardoor bezield en »vermenigvuldigd geworden, den hoogen beschermer »zelven tot voortdurende vreugde en der wereld tot »blijvende leering."

Durven wij onze oogen gelooven? De geheimraad VON GOETHE, de Karelsbader dichter, waagt het, Duitsche Vorsten te verwijten, dat zij SCHILLER, den roem en het sieraad des vaderlands, in kommer lieten omkomen? Hij waagt het, zóó van hoogste en allerhoogste personen te spreken? Is de man jong geworden in zijne grijsheid? Ach neen, het is de zwakheid des ouderdoms; het was geene vrije beweging der ziele, het was eene kramptrekking der ziele. Doch *dit* veroordeeld hem: dat hij niet veertig jaren vroeger en zulks bij elke aanleiding, op die wijze is opgetreden; *dat* veroordeelt hem, daar wij nu zagen en erkenden, hoedanig hij had *kunnen* werken, wanneer hij het had willen doen. Hij heeft door deze weinige woorden van zachte berisping een wonder bewerkt. Hij heeft de digtgeslotene, ondindringbare ambts-borst eens Duitschen staatsdienaars als door tooverij geopend. Hij heeft het vijfentwintig-jarige ijs der stilzwijgendheid door eene enkele warme straal zijns harten ontdooid. Naauwelijks had de heer VON BEIJME, vroeger Pruissisch Minister, GOETHE's aanklagte gelezen, of hij maakte bekend, dat hij, ten einde de beschuldiging welke GOETHE op de Duitsche vorsten had geladen, dat SCHILLER geene beschermers onder hen gevonden had, ten minsten van zijnen meester af te wenden, het waagde de hem *alleen van ambtswege bekende daadzaak* ter algemeene kennis te brengen, dat de Koning van Pruissen aan SCHILLER, toen deze den wensch had geuit, om zich in Berlijn te vestigen, uit vrije beweging een inkomen van drie duizend daalders en nog meerdere voordeelen verzekerd had. Waarom heeft de heer VON BEIJME dezen schoonen trek van zijnen meester zoo lang verzwegen? Waarom heeft hij gewacht tot op het oogenblik hetwelk door niemand kon worden vooruitgezien: dat GOETHE eenmaal menschlievend gevoelen zoude?

Dat de Koning van Pruissen strenge geregtigheid oefent, dit weet en prijst het Duitsche vaderland; doch Zijnen dienaren betaamde het, ook deze schoone handelingen, welk een edel hart gaarne verbergt, te doen bekend worden, ten einde Hem die vereering ten deel werd, welke Hem toekwam, en hierdoor tot die navolging werd opgewekt, aan welke onze kleinhartige regeringen zulk eene dringende behoefte hebben! — — — — — — — —

— — — — — — — — — —

GOETHE had een HERCULES kunnen zijn, en zijn vaderland voor groote nadeelen behoeden; doch hij plukte alleen de gouden appelen der HESPERIDEN, welke hij voor zich behield, en daarna zette hij zich voor de voeten van OMPHALE en bleef daar zitten.

Hoe geheel anders leefden en werkten de groote dichters en redenaars van *Italië*, *Frankryk* en *Engeland!*

DANTE, krijgsman, staatsman, ja diplomaat: door magtige Vorsten bemind en gehaat, bleef onbekommerd om liefde of haat, om gunst of ongunst, en zong en streed — voor *het regt*.

Hij vond de oude hel te zeer versleten, en schiep eene nieuwe ter beteugeling van den overmoed der grooten en ter bestraffing van het bedrog van huichelachtige priesters.

ALFIERI was rijk, een edelman trotsch op zijnen adel, en nogtans beklom hij, hijgende als een lastdrager, den Parnassus, om van deszelfs top de vrijheid te prediken.

MONTESQUIEU was een staatsdienaar en hij schreef zijne *Perzische brieven*, in welke hij het hof bespotte, en zijnen *geest der wetten*, in welke hij over Frankrijks gebreken het vonnis streek.

VOLTAIRE was een hoveling; doch alleen fraaije woorden vereerde hij den grooten en bragt hun nimmer zijne gevoelens ten offer. Hij droeg eene zindelijke pruik, fijne lobben, zijden rok en kousen; doch hij waadde daarmede door het slijk, zoodra een vervolgde om hulp riep, en nam met zijne adellijke handen schuldeloos veroordeelden van de galg.

ROUSSEAU was een zieke en hulpbehoeftige bedelaar; maar noch de teederste zorg, noch de vriendschap, zelfs der voornamen, verleidden hem; hij bleef vrij en onafhankelijk en stierf als bedelaar.

MILTON vergat om zijne verzen den nood zijner medeburgers niet en arbeidde voor vrijheid en regt. Zóó waren SWIFT, BIRON, zóó is THOMAS MOORE.

Hoedanig *was*, hoedanig *is* GOETHE? Burger eener vrije stad; herinnert hij zich slechts, dat hij de neef eens magistraatpersoon is, die bij de krooning des Keizers kamerdiensten verrigten mogt. Zoon van eerwaardige ouders, verblijdde het hem, toen hem eens een knaap, een straatjongen voor bastaard schold, en hij dweepte met de verbeelding des toekomstigen dichters, de zoon van welken vorst hij wel wezen mogt.

Zóó was hij, zóó is hij gebleven. Nooit heeft hij een enkel woordje ten behoeve van zijn volk gesproken, hij, die vroeger op de hoogte van zijnen roem onaantastbaar, — later, in hoogen ouderdom, onkwetsbaar was, had mogen zeggen wat niemand anders durfte bestaan. Nog voor weinige jaren bad hij de hoogste en allerhoogste regeringen des Duitschen Bonds om bescherming *zyner* geschriften tegen nadruk. Tegelijkertijd om dezelfde bescherming voor alle Duitsche schrijvers te verzoeken, *dit* viel hem niet in.

Liever had ik mij, gelijk een schoolknaap, met het linieaal op de vingers laten kloppen, eer ik ze daarbij zou gebruikt hebben om mijn *regt* te bedelen, en om *myn* regt *alleen*.

GOETHE was gelukkig op deze aarde, en hij zelf erkent zulks. Hij kan honderd jaren bereiken, doch ook eene eeuw gaat voorbij en de nawereld houdt eeuwig zitting. Zij, de onbeschroomde, onomkoopbare regteres zal GOETHE vragen:

Gij ontvingt eenen hoogeren geest, hebt gij ooit de laaghartigheid beschaamd? De hemel schonk u eene vurige tong, hebt gij immer het regt verdedigd? Gij hadt een deugdelijk zwaard, doch gij waart steeds alleen uw eigen wachter! Gelukkig hebt gij geleefd, doch gij *hebt* geleefd.

Tot dusver BOERNE.

Mijn God! wanneer eenmaal zulk een oordeel, op billijken grond, door de onpartijdige nakomelingschap over het leven, dat Gij ons hier schonkt, mogt kunnen worden uitgesproken, o, begraaf dan dat leven met onzen naam voor eeuwig in de vergetene groeve van het onopgemerkte alledaagsche, en laat den drinkbeker van *zulk* eene verworvene onsterfelijkheid voor ons voorbij gaan!

Zullen de uitverkorenen, de hoog geplaatsten, de geleerden, de schrijvers en dichters onder onze landgenooten zich niet met deze bede van ganscher harte kunnen vereenigen? Zullen zij naar eenen roem willen streven, over welken de nawereld eens haren vloek zal uitspreken, omdat het streven naar roem alleen in de ijskoude eigenbaat zijn[…] vond?

Zoo ja, dan mogen zij tot het besluit kom[…] volstandig bij het ondernemen van elken arbeid[…] dere oefening en inspanning, bij elk onderzoek[…] voor den geest te stellen, hier voren door o[…] geschreven; of wel, er toe komen, zich in[…] getene des alledaagschen onopgemerkten le[…] begraven, en geene pogingen aan te wenden of[…] te maken, om ook nog na hunnen dood zich[…] denkende hoofden en regtschapene, vrijheid[…] harten tempelen der eere en der dankbaarheid[…] te vinden! »*Niet elke onsterfelijkheid*, ze[…] »PAUL teregt, *is wenschenswaardig. Ook de*[…] »*den zyn onsterfelyk*."

Nieuw uitgekomen Boek[…]

Wat moet de Protestantsche leeraar doen, om in onze[…] Roomsche Kerk, zoo als zij het Protestantismus bedre[…] te werken? Een woord voor leeraars en gemeente[…] Hoogduitsch van J. S. Bichler, super-intendent te Ka[…]

Clementine, of het Geloof en de Geloofsgronden der[…] regtzinnigen onzer dagen. Door dr. K. G. Bretsch[…] perconsistoriaal-directeur en generaal-superintendent[…] uit het Hoogduitsch vertaald door K. F. van Setten, te Dooveren, c. a.

Beknopt verslag, wegens den zakelijken inhoud van ve[…] bij de Synodale vergadering des jaars 1832 ingedien[…] sen, ter zake van algemeene kerkelijke aangelegenhe[…] gebragt door eene personeele commissie, in hare[…] den 15. Julij, mitsgaders besluit der Synode van de[…] 1842

Betrachtingen über Gottes Absichten bei den Trubsalen in[…] und bei Paris (5 8 Mai und 8 Mai 1842), einige[…] Pfingsten niedergeschrieben, von P. Hofstede de Gr[…] doct. und prof. an der Universitat zu Groningen, au[…] ländischen Zeitschrift: « Waarheid in Liefde" uber[…] herausgegeben zum Besten des weiblichen Vereins f[…] und Krankenpflege in Hamburg

Initia Institutionis Christianae Moralis, edidit L. [...] philosophiae theoreticae Magister, litrearum hum[…] theologiae doctor atque in Academia Groningana Theo[…] fessor ordinarius

---

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 15 September. Sedert den 13 dezer[…] ter reede gekomen:

Voor Antwerpen bestemd:

Washington, A. Topole, Hust, granen; Alida, R. H.[…] Bergen, stokvisch; The Chapion, B. Warren, Cowe[…]; Emanuel, H. Spiesen, Himmel, raapzaad; Fortuna, W.[…] Rio-Janeiro, kofij; Helena, H. Ihler, Trieste, tarwe; […] J. Wiles, Londen, graan; Diana, J. Lindberg, Liver[…]mer; Dora, J. P. Krohn, Riga, balken, Elisa Ann[…] Niejahr, Riga, timmerhout; Norner, J. A. Johnsen[…] stokvisch; Wilhelmina Maria, E. Gutzmann, Dantzich[…] Leo, N. H. Iessen, Fonderen, raapzaad; Leda, H.[…] Riga, raapzaad; Nephtunis, H. Larsen, Gohtenburg, h[…] Minerva, S. P. Clausen, Axens, raapzaad; Metta Clau[…] Paulsen, Caloe, raapzaad; de vrouw Truitje, C. de Be[…] raapzaad; Clio, J. Schade, Altona, tarwe; Rena, H.[…] Odensee, raapzaad.

Voor Oostende bestemd:

Williams, G. Wilson, Plyth, steenkolen.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van d[…] naar zee gezeild:

Belside, J. Steel, ballast, New-Castle; Beauté, […] ballast, Tonningen; The Tiger, P. S. Sarel, ballast, […] ans.

Van Gend gezeild:

Nayade, J. Bradhering, Memel, houtwaren.

Van Brussel gezeild:

Emelie, J. van der Kerkhoven, Stoktor, aardewerk; Packet, H. Salvesen, Bergen, stokvisch en traan.

BATH, den 10. September. Gedurende de maand […] zijn aan het kantoor van In- en Uitklaring, Expeditie e[…] alhier, de navolgende Schepen ingeklaard:

124 met hard- straat- en zinksteen, 80 ledig, 45 […] goederen, 11 met steenkolen, 3 met hennipstroo, 1 […] 15 met hout en houtwerk, 2 met kalk, 2 met za[…] rogge, 4 met meubelen, 2 met boekweit, drie met […] 1 met bier; waaronder 178 onder Nederlandsche en […] Belgische vlag; alsmede 43 stoombooten 290 ledige vi[…]sselschepen; te zamen 628 stuks.

Uitgeklaard: 48 met stukgoederen, 145 ledig, 6 […] 3 met hooi, 4 met honig, 31 met gerst, 10 met […] boonstroo-asch, 2 met levertraan, 1 met houtskolen, 2[…] visch; 10 met hoepen en biezen, 5 met tufsteen, […] 3 met hout, 1 met pijpaarde, 9 met bloemkool, 1 […] 1 met raapkoeken, 1 met haver; waarvan 186 onder Ne[…] en 107 onder Belgische vlag; alsmede 43 stoombooten […] visch en mosselen; te zamen 618 schepen.

MIDDENPRIJZEN

van de volgende Artikelen te MIDDELBURG, […]

15 September 1842.

De Nederlandsche mudde.		De Nederlandsche[…]	
2 J. Zeeuwsche dito	f 9.75	Boekweit	[…]
1 J. dito	« 9.25	Winter Garst	[…]
N. dito dito	« 9.50	Zomergarst	[…]
2 J. Walch. Tarwe	« 10.00	W. Witte Boonen	[…]
1 J. dito	« 9.50	W. Bruine dito	[…]
Nieuwe dito	« 9.75	W. Paardenboonen	[…]
2 J. Zeeuwsche Rogge	« 6.60	Z. dito	[…]
1 J. dito	« 5.20	Raapolie	f 4[…]
Nieuwe dito	« 7.35	Patentolie	« 4[…]
W. Groene Erwten	« 7.75	Lijnolie	« 4[…]
Witte dito	« 7.00	Raapkoeken	f […]
Koolzaad	« 12.50	Lijnkoeken	« 9.00
Haver	« 3.00		

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIE[…]